

Macbeth'in Trajedisi Filmine Bir Göz Atın

24.02.2022 • Revcom Yazıları • Yeni Komünizm

Editörün Notu: Aşağıdaki yazı yeni komünizm taraftarı bir okurumuz tarafından İngilizceden çevrilmiştir. Yazıyı önderlik sanatı, Bob Avakian'ın önderliğinin kritik önemi ve nitelikleri, devrimin stratejik kumandanları hakkındaki vurgularından ötürü önemli bulup yayına aldık. Yazının orijinaline <https://revcom.us/en/check-it-out-film-tragedy-macbeth> linkinden ulaşabilirsiniz.

Mart ayında çıkan “Bob Avakian’dan *Shakespeare ve Devrimin Stratejik Kumandanları Üzerine* yazısını okuduktan sonra bu makalede tartışılan mesele üzerine ve özellikle BA’nın yazmış olduğu şu pasaja dair “Shakespeare’in eserlerinde gerçekten çok derin felsefi meselelerin yanı sıra varoluşa dair tartışmalar da kendisini gösterir, örneğin *Hamlet* (“Olmak ya da olmamak...”) veya *Macbeth* (“Yarın, yarın ve ardından yine yarın. Günden güne böyle sinsice sokulur işte, gelir vakti zamanı...”- Huey Newton zaman zaman bu pasajı ezbere okurdu.)” daha çok yoğunlaşmaya karar verdim.

Oyunlarından birini okumayı ilk denediğimde Shakespeare’i anlamakta zorlandım ve de kimse ne hakkında olduğunu anlamama yardım etmeye çalışmadığı için vazgeçtim. Bob Avakian (BA), ilk başta size mantıklı gelmeyen şeyleri anlamlandırabilmenin bir yoluna sahiptir. Makaledeki “Shakespeare’in pek çok eseri çok zengin bir biçimde burjuva ilişkilerinin ve buna tekabül eden fikirlerin etkisinin olmaya başladığı ama bir yandan topluma halen feodal ilişkiler ve “değerlerin” tahakküm ettiği bir dönemdeki bariz çelişkileri yansıtır.” ifadesiyle önemli bir noktaya değinir.

BA, bu noktayı (özellikle de Shakespeare ile olan ilişkisini) kavramak üzerine bir maceraya atılmam için beni teşvik etti ve bu maceram birçok viraj aldı. Beni götürdüğü yerlerden biri de Coen kardeşlerden Joel Coen’in yönetmenliğini yaptığı son filmi *Macbeth’in Trajedisi’ni* (*The*

Tragedy of Macbeth) izlemek oldu. BA, Shakespeare ve stratejik kumandanlar eserinde Shakespeare'in *Romeo ve Juliet* oyununun bir uyarlaması olan müzikal *West Side Story*'den bahseder, Macbeth'in Trajedisi bir film uyarlamasından çok oyunun kendisine benziyor. Macbeth'i Denzel Washington ve tüm deliliğiyle, soğuk ve hesapçı Lady Macbeth'i Frances McDormand canlandırıyor. Coen, oyunu günümüz İngilizcesine modernize etmek yerine, Elizabeth İngilizcesini kullanmış.

Siyah-beyaz çekilmiş ve bir ses sahnesinde oynanmış olduğu için sahnedeki aktörler ve karanlık ortaçağ havasıyla daha çok Globe Tiyatrosu'nda[i] düzenlenmiş gibi görünüyordu. Bu harika bir Macbeth uyarlaması ve kesinlikle tavsiye ederim. Film şu anda Apple TV'de ve sinemada yayınlanıyor. Shakespeare'in sözlerini görmek bunu benim için daha keyifli hale getirdiğinden, izlerken altyazı kullanmanızı öneririm.

Macbeth'in Trajedisi'ni izledikten sonra, Shakespeare hakkında önceden bildiğimden daha çok şey öğrendim. Shakespeare sadece toplumun sosyal koşullarına parmak basmakla kalmamış, aynı zamanda bugün konuştuğumuz İngilizce üzerinde de büyük bir etkisi olmuş.[ii] Sözlerinde ve şiirlerinde gerçek bir güzellik var. Hala Shakespeare'i okumakta ve anlamakta zorlanıyorum ama kelimelerdeki ve şiirdeki güzelliği görmekte hiç zorluk çekmiyorum.

Macbeth, kralı öldürmek için onun odasına girerken, elinde tuttuğu hançer gibi görünen kapının kolunu gördüğü anda uzun bir monoloğu vardır, şöyle başlar: "Şu önümde gördüğüm bir hançer mi? Kabzası da elime doğru çevrilmiş. Gel, yakalayayım seni." Ne güzel bir nesir.

Eserinin sonunda BA, "Bütün bunları herkesin ama özellikle de devrimin stratejik kumandanları olmak isteyenlerin hemen şimdi Shakespeare okumaya başlamaları için söylemiyorum. Ama bütün bunları Skybreak'in belirttiği gibi, yeni komünizm temelinde birdevrimin stratejik kumandanı olmanın önemli bir boyutu da "her türlü şeye merak ile yaklaşmak" olduğu için söylüyorum. Ve bu "meraklılık" kesinlikle farklı türlerden edebiyata ve sanata dair, buna Shakespeare gibi edebi bir dehanın eserleri de dahildir, olabilir ve olmalıdır da." diye vurgulamıştır.

BA'nın Shakespeare hakkındaki makalesine müteşekkirim. Çünkü Shakespeare hakkında daha fazla bilgi edinecek merakımı provoke etti ve bunu yaparken, BA'nın Shakespeare'i araştırmakla ilgili söylediği hakikatle ödüllendirildim: “ Bunu yapabilmek çalışma gerektirir, ancak bu çalışma yaptıklarınıza gerçekten değer ve ödülü bir hayli gerçektir.”

[i] Globe Tiyatrosu, Londra'da William Shakespeare ile özdeşleştirilen bir tiyatrodur. Tiyatro, 1599 yılında Shakespeare'in kumpanyası tarafından inşa edilmiştir.

[ii] Shakespeare.org.uk'ye göre “William Shakespeare günümüzde İngilizcede hala kullanılmakta olan 1700'den fazla kelimenin bulunması ve tanıtılmasıyla itibar edilmiştir.”